

Op te bergen
in de band van
16 december 2009

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Samenvatting

van de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid

gehouden op 25 november 2009

SAMENVATTING

Vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid

Woensdag 25 november 2009

U kunt de agendavoorstellen en de ingezonden brieven, evenals de samenvattingen, via het DocumentVindSysteem (DVS) inzien op de website van de provincie onder het volgende adres: www.drenthe.nl/provincialestaten

De lijst met toezeggingen tot en met de vergadering van 25 november 2009 is als bijlage opgenomen bij deze samenvatting.

Aanwezig:

mevr. J.M. Pannekoek-van Toor (voorzitter)
J.A. van Berkum (ChristenUnie) vanaf 12:07 uur
K.R. Dijkstra (PvdA)
R. Fokkens (PvdA)
H.R. Hornstra (PvdA)
K. Kuipers (GroenLinks)
G. van der Laan (SP)
J.H. Lammers (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
T.S. Medemblik (ChristenUnie)
A.G.H. Peters (CDA) tot 13:52 uur
mevrouw G. Seinen (CDA) vanaf 11:00 uur
J. Slagter (PvdA)
A.Timmerman (VVD) vanaf 13:00 uur
R. Westerhof (SP)
Th.J. Wijbenga (CDA)
B.J. Ziegns (VVD)

Afwezig:

mevrouw K.J. Datema-Klöppling (SP)
L. Bomhof (VVD)

mevrouw J. Stapert, commissiegriffier

Voorts aanwezig de leden van GS:

mevrouw A. Haarsma (PvdA)
mevrouw T. Klip-Martin (VVD)
R.W. Munniksma (PvdA)
J.H. Bats (VVD)

1. Opening en vaststelling van de agenda

De voorzitter opent de vergadering en de agenda wordt in principe ongewijzigd vastgesteld. Indien de agenda dit toelaat (in tijd) worden de agendapunten 9 en 10 behandeld ná agendapunt 6 (inspraakreacties op concept Ontwerp Omgevingsvisie).

Daarnaast deelt de voorzitter mee dat de vergadering na behandeling van de voorliggende agendapunten wordt geschorst tot 16 december 2009.

Gedeputeerde Bats deelt mee dat er vertraging is opgetreden bij de aanpassing van de N33. Hierover komt een brief van RWS. De aanpassing heeft te maken met het verschil tussen de oorspronkelijke en de feitelijk raming van de kosten én met de richtlijnen van Natura 2000. Details worden in de brief vermeld.

2. Samenvatting vergadering 14 oktober 2009 en de lijst van toezeggingen

Op de lijst van toezeggingen kunnen bij de korte termijn de nrs. 3, 10, 13, 18, 19 en 21 worden afgevinkt. Bij de lange termijn geldt dit voor de nrs. 1 en 2.

Bij de Moties kan Motie M4 (Feed-in regeling) worden afgevinkt.

Van de hierover door gedeputeerde staten toegezonden brief van 19 november 2009, wordt voorgesteld om deze te agenderen voor de commissievergadering van 13 januari 2010.

De commissie stemt hiermee in.

Gedeputeerde Klip geeft in reactie op toezegging nr. 20 aan, de juridische mogelijkheden via Europese Hof (i.r.t. milieuvergunning Essent), dat de provincie géén rechtstreekse toegang heeft tot het Europese Hof.

De samenvatting wordt vastgesteld.

3. Ingekomen stukken

De lijst met ingekomen stukken wordt conform vastgesteld.

De fractie van de SP heeft gevraagd om agendering van de brief van de heer Horn van 11 oktober 2009 over Tjerk Vermaning. Agendering zal plaatsvinden in de Statencommissie CW van 20 januari 2010.

4. Rondvraag

Er is geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

5. Statenstukken/brieven

5a. Brief van gedeputeerde staten van 5 november 2009 over Ontwerp Omgevingsvisie Drenthe

Inhoud van de brief: Aan de hand van een eerste conceptontwerp Omgevingsvisie is bestuurlijk overleg gevoerd met o.a. overheden en belangengroepen. Ook zijn er vier burgersessies gehouden. De gemaakte opmerkingen en voorstellen zijn verwerkt in dit document. GS verzoeken PS om het conceptontwerp te bespreken, teneinde het vrij te geven voor de Awb-procedure.

De volgende sprekers hebben gebruik gemaakt van het inspraakrecht.

1. dhr. Leeever, namens Raedthuys Windenergie
2. dhr. Brink, namens LTO Noord
3. dhr. Hoekstra, namens de Milieufederatie Drenthe
4. dhr. Lobeek, namens de VNO/NCW

5. dhr. Van der Zwaag, namens de Drentse wethouders Ruimtelijke Ordening
6. dhr. Keegstra, namens de BOKD
7. dhr. Koekkoek, namens de Vereniging Groen Noordenveld
8. mevrouw Frehner, namens de Vereniging Noordenwind
9. mevrouw Van Gemert, namens Essent Wind Nederland

De uitgesproken bijdragen van de insprekers zijn achter deze samenvatting gevoegd.

Voorafgaand aan de insprekers schetst de voorzitter de procedure van de Omgevingsvisie tot en met de vaststelling door PS op 2 juni 2010.

De fracties stellen, samengevat, enkele toelichtende vragen aan de volgende insprekers:

1. dhr. Leever, Raedthuys Windenergie:

Over de plaatsing van windmolens en het te realiseren vermogen.

2. dhr. Brink, LTO-Noord:

Over het ontwikkelperspectief van de intensieve veehouderij en het weglaten van toetsingscriteria.

Over de definitie van intensieve veehouderij de wenselijkheid van een verordening en over de betrokkenheid bij het fenomeen waterfabriek en de zorgen van de LTO bij klimaatzones.

3. dhr. Hoekstra, MFD:

Over Ontwikkelingspanelologie versus het vasthouden aan het huidige POP2.

4. dhr. Lobeek, VNO/NCW:

Over de visie op krimp, de transitie van dorpen en de spreiding van het woonklimaat.

6. dhr. Keegstra, BOKD:

Over het voorzieningen niveau en de woningaantallen evenals de zorgen van de BOKD over de taakoverdracht naar gemeenten.

7. dhr. Koekkoek, Groen Noordenveld:

Over de relatie voorzieningenniveau en wonen én over het aantal gewenste woningen tot 2030 en tot 2020.

8. mevrouw Frehner, Vereniging Noordenwind:

Over het fiasco van CO₂ reductie.

De samenvattende reacties van de fracties wordt als volgt verwoord.

Alle fracties stemmen in met het ter visie leggen van het Concept Ontwerp Omgevingsvisie Drenthe.

Iedere fractie plaatst daarbij een aantal kanttekeningen. Een aantal onderwerpen komen bij meerdere fracties, ieder met een eigen invulling, terug. Dit zijn:

Toevoegen van kernkwaliteiten: bedrijvige samenleving (PvdA), Landbouw (CDA), Economische bedrijvigheid (VVD).

De relatie gemeenten/provincie; duidelijkheid over de rol en taken met name naar de gemeenten. (PvdA, VVD, SP en CU)

Windenergie, uitbreiding van het huidige aantal aangewezen locaties in de gemeenten Emmen en Coevorden (PvdA en GL)

Zuid-As; o.a. de relatie Meppel – Zwolle (PvdA en CDA) en de As Emmen-Coevorden-Hardenberg (PvdA)

Grensoverschrijdende samenwerking; naar met name de buurprovincies Fryslân en Overijssel (PvdA) en Overijssel (CDA).

CO₂ opslag; hierover kan GS ook proactief een standpunt innemen (PvdA) én moet zij zorgen voor voorlichting (CDA)

Recreatie en Toerisme; als mededragers van het provinciaal beleid, niet alleen in zuid-oost Drenthe (CDA), drager voor Ruimtelijke Ordening (PvdA en GL), geen onderscheid maken tussen Landbouw, Natuur en Recreatie (VVD). Waarom bij dit onderdeel de gebiedende wijs hanteren (5x moeten)? (GL)

Identiteitslabel; wat voegt dit toe? (PvdA en GL)

Verordening; noodzakelijk dan wel niet te voorkomen (CDA, SP en GL). Het naleven van, is een gezamenlijke verantwoordelijkheid (CU).

Beekdalen; blijft landbouw hier mogelijk? (CDA), dubbele etikettering en de omvang van de beekdalen (VVD). Is voldoende onderzoek of waterberging haalbaar is? (CU)

Krimp; krimp als kans, geen oneliner? (CDA). Krimp in relatie tot bouwopgaven, hoe gaan gemeenten hier mee om? (rol van de provincie) (CU). Duidelijkheid over rol en verantwoordelijkheid van gemeenten en provincie wordt gemist (PvdA).

Natuur en Landschap; na de afronding van de EHS is voldoende natuur in Drenthe aanwezig (CDA). De nadruk op behoud en verbetering van de Natuur is veel te groot. Meer kwaliteit dan kwantiteit i.p.v. wat nu wordt voorgestaan (VVD). De nota Landschap moet herijkt worden.(CU)

Landbouw; voor de boeren moet meer duidelijkheid komen, dit geldt ook voor de niet grondgebonden landbouw; wat kan waar wel en waar niet. Per gebied is maatwerk noodzakelijk, dit kan niet alleen aan overleg worden overgelaten (PvdA). Bestaande intensieve veehouderij mag worden uitgebreid (CDA). Tekortkoming in verwevingsgebieden. Motivatie om hier gezonde bedrijven te beperken ontbreekt volstrekt. Wat zijn de mogelijkheden van Agroparken in Drenthe? Uitbreiding intensieve veehouderij is mogelijk als wordt voldaan aan de regels, maar niet alleen onder de voorwaarde van overname. (VVD)

Daarnaast worden door de fracties nog de volgende opmerking gemaakt.

PvdA: Het is goed om naar de bestuurskracht van gemeenten te meten.

CDA: De achterban van het CDA heeft moeite met Natura 2000 maatregelen. Het energie/klimaatvraagstuk leeft sterk, hoe gaan GS om met initiatieven van gemeenten? Wordt van een extreme of een mediums scenario uitgegaan bij waterberging?

VVD: Is het speelveld van GS bij cultuurhistorische zaken niet te groot? Is er voldoende draagvlak voor regionale woonopgaven bij gemeenten? Gemeenten hierbij de ruimte geven heeft de voorkeur. De ontwikkelingen voor Groninger Airport Eelde zijn te summier beschreven, het verwerven van onroerend goed zou daar mogelijk moeten zijn. Wat is het karakteristiek gradiënt voor het Drentse Plateau? Over geluidsnormen moet beter worden nagedacht. Met ontgrondingen moet, gelet op de huidige crisis, ruimhartiger worden omgegaan. Wat is de status van de klimaatzones?

SP: bij overdracht van taken moeten partijen de tijd krijgen om dit over te nemen. Of gemeenten voldoende bestuurskracht hebben is zeer twijfelachtig.

CU: Het bruisende en dynamische karakter van Drenthe mag niet door de kernkwaliteiten worden verdrongen. Er moet geen afscheid worden genomen van de maakindustrie. Ombuiging naar kennis-economie én maakindustrie wordt voorgestaan. Bij een leefbaar platteland hoort een goede vervoersvoorziening naar de dorpen.

GL: Hoe gaan GS om met de inspraak bijvoorbeeld met de windmolens? Wat is de samenhang met de huidige economische crisis? Gemeenten kunnen zelf bepalen waar ze willen bouwen.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:

Gedeputeerde Haarsma geeft als voorzitter van de stuurgroep Omgevingsbeleid de volgende reactie. GS zullen geen inhoudelijke reactie geven, wel hebben ze goed geluisterd om te horen waar de focus ligt bij provinciale staten.

Er is veel onduidelijkheid, dit heeft te maken met de nieuwe rol i.k.v. de nWRO. De richting die nu is aangegeven zal door GS verder worden uitgewerkt in de komende periode. Zo wordt het onderwerp krimp opgepakt met zowel de partners zoals de BOKD en gemeenten. Er is geen angst voor een verordening, waar gemeenten de fout in gaan grijpen GS in. Van belang is ook de AmvB's die door het Rijk worden opgesteld. De inspraakreacties, ook die over windenergie, worden afgewacht. GS hebben hierbij al een keuze gemaakt voor de zoekgebieden (Emmen en Coevorden). Duurzame energie is meer dan windenergie. Gemeenten zien het nut en de noodzaak in van de regionale woonopgaven. Tot slot geeft mevrouw Haarsma aan dat GS ruimte zullen bieden voor onderling overleg tussen verschillende organisaties en dit ook te willen bewerkstellingen.

Gedeputeerde Klip vult aan met de opmerking dat zuid-drenthe niet de enige energieregio is. Met uitzondering van de zoekgebieden voor windmolens zoals eerder genoemd.

Bij de extreme klimaatscenario's is gekeken naar het KNMI, de norm van WB 21 wordt gehanteerd. Daar zijn ook de berekening op gebaseerd voor wat betreft de ruimte voor meer water in de Beekdalen. GS zijn bezig met een structuurvisie voor de ondergrond, die wordt, zodra de Plan-Mer gereed is, voorjaar 2010, besproken met PS.

Gedeputeerde staten zeggen het volgende toe:

Gedeputeerde Klip: een brief van de ministers Van der Hoeven en Cramer over CO₂ opslag met een begeleidend schrijven toe te sturen naar de commissie.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat dit onderwerp, inclusief de verordening zeker terugkomt op de agenda.

5c. Brief van gedeputeerde staten van 16 oktober 2009 over POP-uitwerking "De aanduiding van strategische grondwaterwinningen"

Inhoud van de brief: GS vragen advies over de aanduiding van een drietal locaties voor strategische grondwaterwinningen.

Samenvattende reactie van de fracties .

Alle fracties zijn met GS van mening dat het goed is om tijdig voorzieningen te treffen om het drinkwater te kunnen garanderen. De PvdA heeft geen inhoudelijke toevoeging aan het stuk. De fractie van het CDA wil een risicoanalyse o.a. hoe de tussenliggende periode overbrugd kan worden. De VVD informeert of sprake is van dezelfde beperkingen en compensatie als bij een gewoon wingebed. De SP informeert of alle bekende informatie o.a. die voor de archeologische waarden zijn meegenomen. CU informeert of het voorstel ook met LTO-Noord is besproken. Tot slot vindt de fractie van GL dat het een goed plan is, zeker in combinatie met waterberging. GL kan zij alleen niet vinden in de locatie Darperweiden. Deze fractie kiest voor het gebied Over de Aa.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:

Bij de vaststelling van POP2 is besloten om strategische grondwaterwingebieden vast te stellen. Er kan geen inschatting worden gemaakt of een verontreiniging zich zal voordoen. Wel kan bij een verontreiniging worden geschat wannéér de vervuiling het grondwater bereikt. Op dat moment is voldoende tijd om een ander wingebed in stelling te brengen. Bij een echte acute calamiteiten zijn er afspraken met andere waterbedrijven. Alle beschikbare informatie, ook over gewasbeschermingsmiddelen en monitoring, zijn meegenomen. Zodra de eerste stap in de procedure voor de aanwijzing is gezet treden alle bestaande regelingen in werking. Dit geldt ook voor de compenstatieregeling.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat alle fracties, met uitzondering van GL voor wat betreft de locatie Darperweiden, met de brief kunnen instemmen.

5d. Statenstuk 2009-405; Besluit vaststelling doelen en maatregelen oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen in Drenthe op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water

Inhoud van het statenstuk: Besluit ter verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit en de grondwaterkwaliteit overeenkomstig de Europese Kaderrichtlijn Water, waarbij de doelen voor waterlichamen op een landelijk uniforme wijze zijn geformuleerd.

Samenvattende reactie van de fracties PvdA, CDA en VVD.

De fracties stemmen in met het voorstel. De VVD prijst het tempo, op deze manier worden te omvangrijke ingrepen vermeden. De PvdA geeft aan al eerder te hebben opgemerkt dat ambities wel haalbaar

en betaalbaar moeten zijn. In 2015 kan worden bekeken of bijstelling nodig is. Het CDA informeert waarom in het stuk niet is verwezen naar het nu ook voorliggende Ontwerp Omgevingsvisie. Ook wil de fractie weten of het stuk voor het merendeel gehandhaafd is t.o.v. de eerdere behandeling.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:

Het stuk is alleen aangepast met landelijke onderdelen om het EU-proof te maken. De spreiding van maatregelen is zo breed mogelijk gemaakt. Uitgangspunt is dat sprake moet zijn van haalbaar en betaalbaar. Wat hier is opgenomen heeft alleen te maken met de KRW.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat fracties met het stuk kunnen instemmen.

Status: De B-status van het stuk wordt gewijzigd in de A-status.

5b. Brief van gedeputeerde staten van 5 november 2009 over evaluatie Regiovisie Groningen-Assen 2030

Inhoud van de brief: Deze evaluatie wordt voorgelegd aan de Statencommissie om meningsvormend te bespreken, zodat de stuurgroep Regiovisie Groningen-Assen de opstelling van de Staten kan betrekken bij de verdere besluitvorming over de evaluatie, het nieuwe Meerjareninvesteringsprogramma 2010-2020 en de uitgangspunten zoals die in het Convenant 2004 zijn vastgelegd.

De heer Koekkoek van de Vereniging Groen Noordenveld maakt gebruik van het spreekrecht.

Zijn bijdrage is bij de samenvatting gevoegd.

De CDA fractie stelt vragen over de al dan niet zorgvuldige voorbereiding van de planning binnen de regiovisie.

Samenvattende reactie van de fracties

De fracties van CDA, PvdA, CU, en GL zijn positief kritisch over de evaluatie Regiovisie. Voor de VVD is de evaluatie ronduit teleurstellend wanneer naar de resultaten en de voortgang wordt gekeken.

De fracties maken daarbij de volgende kanttekeningen. Het CDA vindt de Regiovisie een goed instrument die de regio op de kaart zet, de CU sluit hierbij aan. De PvdA komt tot diezelfde conclusie. Het CDA vindt wel dat de stuurgroep moet sturen en dat het belangrijk is om de al geboekte resultaten goed zichtbaar te maken. PR en goede communicatie met de stakeholders is daarbij van belang. De opmerking dat ambitie en plannen gelijke tred moeten houden met de werkelijkheid zoals door het CDA wordt gezegd wordt ook onderschreven door GL en SP.

De SP wil daarnaast ook een verbetering van het Openbaar Vervoer in het gebied en regelmatig een overzicht van hard cijfermateriaal. GL vraagt om de verslagen van de DB vergaderingen.

De PvdA wil de visie en de ambitie van de Regiovisie wel staande houden. Deze fractie is voor het eerst (een beetje) tevreden om wat is bereikt. Een relatie met het bestrijden van de economische crisis wordt gemist. Mogelijk is in het kader van de versnellingsagenda ook in deze regio een versnelde aanpak haalbaar. De PvdA mist verder het kwaliteitsverhaal bij de woningen. Tot slot wil zij op de hoogte worden gehouden van de aanpak van bedrijventerreinen.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:

Binnen de Regiovisie loopt de voortgang niet in de pas met de planning, desondanks is toch sprake van groei. Over de hardheid van de planning is binnenkort weer overleg, keuzes maken zal aan de orde komen.

In het DB van de Regiovisie is het versterken van het draagvlak aan de orde geweest. Hierop zal worden ingezet, o.a. door de regiobijeenkomsten met raads- en statenleden. Verslagen van de DB vergaderingen zijn beschikbaar maar voegen niets toe. Succes moet inderdaad worden gevierd. Het is juist dat de Regiovisie op de kaart staat, het is een nationaal stedelijk netwerk. Uiteraard speelt de recessie

een rol. BMC zal een analyse maken over de invloed hiervan op de Regiovisie. Conclusies en consequenties zullen hieruit worden getrokken, maar de Regiovisie gaat wel door. IGS is door de raad van de gemeente vastgesteld. Continue is sprake van monitoring. Wanneer kan worden aangesloten bij de versnellingsagenda van de provincies Groningen of Drenthe zal dat zeker gebeuren, maar de plannen moeten dan wel klaar liggen. GS zijn tevreden met de voortgang van de bedrijventerreinen. Tot slot wordt opgemerkt dat het bestaande spoor optimaal wordt gebruikt. Met het stadstramdeel wordt eerst gestart daarna volgt het regiodeel.

Gedeputeerde staten zeggen het volgende toe:

Gedeputeerde Haarsma: PS te betrekken bij de voortgang van de bedrijventerreinen in de Regio Assen-Groningen.

7. Sluiting

De vergadering wordt om 15:50 uur geschorst tot 16 december 2009.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 13 januari 2010,

, voorzitter

, commissiegriffier

Lijst van toezeggingen Statencommissie Omgevingsbeleid

(tot en met commissievergadering van 25 november 2009 bijgewerkt)

Nr	Datum toezegging	Korte termijn (binnen 3 maanden)	Wijze van afdoening	✓
1.	13-05-2009 SC OGB	De heer MUNNIKSMA zegt toe met een voorstel te komen om de verdroging zo snel mogelijk aan te pakken. (PvdA)	Brief van 11-11-2009	✓
2.	13-05-2009 SC OGB	Mevrouw HAARSMA zegt toe uit te zoeken of de 30% sociale woningbouw opgenomen is in het ABF rapport. (GroenLinks)		
3.	13-05-2009 SC OGB	Mevrouw HAARSMA zegt toe de Evaluatie van de Ruimte voor Ruimte Regeling in september 2009 voor te willen leggen aan de statencie. OGB. (CDA, PvdA, GroenLinks)	Naar verwachting medio oktober 2009 1e concept gereed. Zie ook toezegging nr. 10.	
4.	17-06-2009 OGB	Mevrouw KLIP zegt toe de commissie op de hoogte te houden van de ontwikkelingen van het GEO park. (CDA)		
5.	17-06-2009 OGB	Mevrouw KLIP zegt toe de notitie over het terugdringen van bestrijdingsmiddelen in het grondwater toe te zenden na behandeling in GS. (VVD)	Behandeling in Statencie OGB 14-10-2009 Vóór 1-11-09 in GS	
6.	17-06-2009 SC OGB	De heer BATS zegt toe dat de eerste resultaten van het onderzoek spoorlijn Emmen-Meppen in het najaar van 2009 komen. (CDA)	Wordt opgepakt i.c.m. Zuid-as; 1e resultaten eind 2009 voorzien	
7.	17-06.2009 SC OGB	Mevrouw HAARSMA zegt toe de stand van zaken van de verkenning van het actief provinciaal grondbeleid te zullen uitzoeken. (CU)		
8.	17-06-2009 SC OGB	De heer BATS zegt toe dat zodra de begroting van het OV-Bureau geactualiseerd is deze naar de staten wordt gezonden.	Brief van 29-10-2009	✓
9.	1-07-2009 PS	Mevrouw VLIETSTRA zegt toe in de septembervergadering van de commissie OGB met een voorstel te komen over een plan dat de provincie samen met gemeenten en corporaties heeft ontwikkeld over de bestrijding van de (te verwachten) werkloosheid in de (woning)bouw.	Statenstuk behandeld in Statencommissie 09-09-2009	✓
10.	09-09-2009	Mevrouw HAARSMA zegt toe de evaluatie van de Ruimte voor Ruimteregeling inclusief de door de VVD gesteld vragen transparant en voorzien van succes en faalfactoren vóór het einde van 2009 aan de statencommissie te zullen aanbieden. (CDA)		
11.	09-09-2009	De heer BATS zegt toe de resultaten van de door het DB-OV Bureau over de recente aanbestedingen opgestelde evaluatie toe te zenden aan de statencommissie. (PvdA)		

12.	09-09-2009	Mevrouw HAARSMA zegt toe PS eens per 6 weken op een transparante wijze in een voortgangsverslag inzicht te geven van de vorderingen van de maatregelen in het kader van de Stimuleringsmaatregelen Drentse woningmarkt. (CDA, CU en PvdA)		
13.	09-09-2009	Mevrouw KLIP zegt toe uit te zullen zoeken wanneer de zandwinning Echten-Traandijk gebruikt kan worden als waterberging. (GL)	Memo d.d. 17-11-2009	✓
14.	09-09-2009	Mevrouw KLIP zegt toe nogmaals te willen kijken naar een alternatieve locatie voor Darpenweiden als waterbergingsgebied.	Memo d.d. 17-11-2009	✓
15.	14-10-2009	Mevrouw KLIP zegt toe de suggestie om na te gaan of er tegen het afgeven van een milieuvergunning aan Essent Milieu nog juridische mogelijkheden zijn via het Europese Hof, mee te nemen naar de betreffende ambtenaren en GS. (GL)	Mondeling antwoord d.d. 25-11-2009: prov. heeft geen juridische mogelijkheden	✓
16.	14-10-2009	De heer MUNNIKSMa zegt toe dat GS op korte termijn komen met een notitie over verdroging. (CDA)	Brief van 11-11-2009	✓
17.	14-10-2009	De heer MUNNIKSMa zegt toe dat de staten op korte termijn uitleg ontvangen over hoe het overleg over de WAV-kaart is verlopen. (CDA)		
18.	14-10-2009	De heer BATS zegt toe na te vragen of het verkrijgen van een overzicht van de huidige BDU uitkering, mogelijk is. (CDA, VVD, PvdA)		
19.	14-10-2009	De heer BATS zegt toe dat de bestekken van de aanbesteding treindienst Zwolle-Emmen ter informatie naar de commissie worden gestuurd. (CDA)		
20.	11-11-2009 PS	Mevrouw KLIP zegt toe haast te maken met de plannen voor een Drents energiebedrijf. (GL)		
21.	11-11-2009 PS	Mevrouw KLIP zegt toe uit te zoeken of zonnepanelen vallen onder de Subsidieregeling energiebesparing. (GL)		
22.	11-11-2009 PS	Mevrouw KLIP zegt toe na te gaan of groene daken onderdeel van het klimaat- en energiebeleid kunnen vormen. (GL)		
23.	11-11-2009 PS	Mevrouw KLIP zegt toe de provincie aan te melden voor de pilot van TNO m.b.t. zonne-energie op fietspaden. (GL)		
24.	11-11-2009 PS	Mevrouw KLIP zegt toe het overzicht van multiplier-effecten aan het Actieplan Klimaat en Energie 2010 toe te zullen voegen. (CDA)		
25.	25-11-2009 SC OGB	Mevrouw KLIP zegt toe een brief van de ministers Van der Hoeven en Cramer, over de CO2 opslag, voorzien van een begeleidend schrijven toe te zenden aan de commissie op korte termijn.	Memo van 27.11.2009 en brief TK	✓

		Lange termijn		
1.	23-04-2008 PS	De heer BATS herhaalt zijn toezegging, gedaan in de vergadering van de Statencommissie BFE van 16 april 2008 dat het college aan het eind van het jaar komt met een visie op de mogelijkheden van een stedelijk netwerk Meppel-Zwolle.	Zowel in het op te stellen Integraal Omgevingsbeleid als in de studie over het project Florijn-as wordt deze visie meegenomen.	√
2.	13-05-2009 SC OGB	Mevrouw KLIP zegt toe uit te zullen zoeken wat het juridische verschil is tussen storten en ondergrondse stortplaatsen. (GroenLinks)	Beantwoordt met memo d.d. 15 juni 2009, naar LT om het proces te blijven volgen.	√
3.	17-06-2009 OGB	De heer MUNNIKSMa zegt toe de informatie over projecten die onder de Tennet gelden (kunnen) vallen aan de commissie beschikbaar te stellen ná het zomerreces 2009. (VVD)	Aan een antwoord wordt nog gewerkt, is niet eenvoudig; PS periodiek op de hoogte houden.	
4.	09-09-2009	De heer MUNNIKSMa zegt toe in de evaluatie van de Subsidieregeling toerisme Natuurlijk? Drenthe 2008-2010 op te zullen nemen wat voor soort aanvragen er zijn geweest, wat de doelstellingen waren en wat is bereikt. Deze evaluatie zal medio 2010 verschijnen. (CDA)		
5.	11-11-2009 PS	Mevrouw KLIP zegt toe onderzoek te zullen doen naar energiebesparing en alle vormen van opwekking van duurzame energie bij de (her)inrichting van bedrijventerreinen. (GL)		
6.	25-11-2009 SC OGB	Mevrouw HAARSMA zegt toe provinciale staten te betrekken bij de voortgang van de bedrijventerreinen in de Regio Assen-Groningen.		

		Moties		
M3 CDA	22-04-2009 (PS)	PS verzoeken GS om verder voorbeeldgedrag te tonen, door direct na opening van het gerevitaliseerde provinciehuis alle extern gekochte energie (gas&elektriciteit) voorzien te laten zijn van een zogenaamd "groen" certificaat.		
M4 SP	22-04-2009 (PS)	PS verzoeken GS - te onderzoeken wat de plussen en minnen zijn van de voordelen en nadelen van bestaande regelingen (zoals de SDE regeling) als die omgevormd worden tot een nieuwe "Feed in" regeling (wetsontwerp tweede kamer in voorbereiding), - initiatieven voor te bereiden, volgens het principe van de EU richtlijn dat duurzame energie altijd voorrang moet hebben op grijze energie en dat groene energie	Brief van 19-11-2009 (geagendeerd 13-01-2010)	√

		<p>vrijelijk aan het elektriciteitsnetwerk (zowel hoofd- als regio netwerk) geleverd kan worden zonder onnodige beperkingen en extra kosten,</p> <p>- het ministerie met die initiatieven te bewegen versneld over te gaan nu ook in Nederland een vorm van "Feed in" wet met spoed aan de 2^e kamer voor te leggen.</p>		
--	--	--	--	--

Inspiraakreactie Raedthuys Windenergie B.V.

Statencommissie Omgevingsbeleid 25 november 2009

Agendapunt: Ontwerp Omgevingsvisie Drenthe

Geachte commissie,

Mijn naam is Gerwin Leevers en ik spreek in namens Raedthuys Windenergie.

Allereerst geef ik een compliment aan Gedeputeerde Staten. In de concept Ontwerp Omgevingsvisie Drenthe is de ambitie opgenomen om minstens 60 MW windenergievermogen in Drenthe in werking te hebben in 2020. Dit is een stap in de goede richting!

Maar naar onze mening is deze stap veel te klein. We moeten met elkaar een omvangrijk energie- en klimaatprobleem oplossen. En dan is 60 MW windenergie in Drenthe allesbehalve ambitieus. Zeker gezien de rijksdoelstelling voor windenergie op land van 4000 MW in 2011 en 6000 MW in 2020. 60 MW is daarvan slechts 1 procent. De provincies hebben bij monde van het Interprovinciaal Overleg met het rijk afgesproken te werken aan het behalen van deze doelstelling. Voor ons is het een feit dat het veenkoloniale deel van Drenthe zich bij uitstek leent voor de plaatsing van windturbines. Er is veel ruimte en een mooie rechte lijnige verkaveling. Windenergie kan ook een flinke economische impuls geven voor het gebied.

Wij verwachten dan ook dat het Rijk meer dan 60 MW windenergie in Drenthe zal willen. Dit lijkt mij dan ook het moment voor de provincie om zelf het heft in handen te nemen en te houden door in te zetten op een echt ambitieuze doelstelling voor Drenthe die in lijn is met de rijksdoelstellingen voor windenergie.

Uit de concept Ontwerp Omgevingsvisie blijkt dat GS één windturbinepark in het gebied Emmen/Coevorden wil realiseren. Het beoogde windpark in Coevorden zal niet groter worden dan 9-12 MW. Dit betekent dat in het gebied Emmen/Coevorden één windmolenpark van ten minste 48 MW gerealiseerd moet worden om de doelstelling van ten minste 60 MW te halen. Het landschap in de gemeenten Emmen en Coevorden leent zich bij uitstek voor windenergie. Wij denken dat in dit gebied veel meer dan 50 MW geplaatst kan worden. Maar zelfs in dit gebied is het naar onze inschatting moeilijk om één zo'n groot windpark te realiseren. Dit zijn 16 tot 24 windturbines en daarvoor is het gebied, hoe open en ruim dan ook, te kleinschalig.

Mijn advies is dan ook om de eis dat de doelstelling in één windpark gerealiseerd moet worden los te laten. Dit biedt dan gelijk mogelijkheden om meer dan 60 MW windenergie in Drenthe te realiseren en daarmee een belangrijke stap te zetten richting een duurzaam Drenthe!

Ik dank u voor uw aandacht.

RAEDTHUYS WINDENERGIE B.V.

Gerwin Leevers

Geachte voorzitter, dames en heren, *comen leden*

Op uw agenda staat vandaag het conceptontwerp 'Omgevingsvisie'. Het College van Gedeputeerde Staten vraagt u dit te bespreken en dit vrij te geven voor de Awb-procedure.

LTO Noord wil voor de bespreking van dit stuk haar opvattingen onder uw aandacht brengen.

Allereerst wil ik het College van GS en ambtenaren complimenteren met de grote inzet van de afgelopen weken.

Het concept ontwerp omvatte eind september *begin dek 9* 46 bladzijden en 7 kaarten en de versie die wij twee weken geleden hebben ontvangen is nu gegroeid naar 134 pagina's en 16 kaarten.

Daartegenover stelt LTO Noord echter dat het voorliggende document nog niet af is, verschillende onderdelen vragen nadere uitwerking en discussie.

Op onderdelen *andere* is de visie echter verbeterd en is deze duidelijker geworden.. *zeker ook naar het stuk van begin dit jaar*

De nieuwe wet op de ruimtelijke ordening heeft een proces op gang gebracht waarin de provincie haar belangen, taken, rollen en verantwoordelijkheden opnieuw heeft moeten herijken.

De wijze waarop de provincie dit in het voorliggende stuk heeft verwoord heeft onze instemming.

De gemeenten krijgen een belangrijke rol en de provincie zal door middel van overleg aan de hand van deze visie en de nadere uitwerkingen het provinciaal belang inbrengen.

De provincie is dan wel genoodzaakt dit provinciaal belang goed te verwoorden en dit moet naar ons oordeel worden verbeterd.

Ook zal de provincie in deze visie in een aantal gevallen duidelijkheid moeten verschaffen wie de nadere uitwerking ter hand neemt of zelfs als intermediair tussen gemeenten een centrale rol ~~blijft~~ vervullen.

Blijven

In de omgevingsvisie wordt gekozen voor vier robuuste systemen waaronder de landbouw.

Op de visiekaart 2020 krijgt de functie landbouw binnen de kaders van de kernkwaliteiten de ruimte om te ontwikkelen.

De wijze waarop dit in de tekst is opgenomen heeft op hoofdlijnen onze instemming.

Het is echter niet altijd duidelijk op welke wijze en met welk kader de provincie inhoud en sturing wil geven aan deze kernkwaliteiten in relatie tot de landbouw.

Nadere uitwerking is gewenst.

Wij achten het noodzakelijk dat een aantal aanpassingen voor het onderdeel in dit document moet plaatsvinden.

De functie landbouw is onvoldoende geborgd.

Ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen, functiewijzigingen, kunnen op agrarische gronden plaatsvinden.

Eigendomsplanologie moet worden voorkomen en wij pleiten er dan ook voor om de functie landbouw als een kernkwaliteit in deze visie bestempelen.

Ook de wijze waarop de bestaande intensieve veehouderij ontwikkelingsperspectief wordt geboden, heeft niet onze instemming. Deze bedrijven moeten zich om bedrijfseconomische kunnen ontwikkelen.

Reclamen

Dan worden ook investeringen ten behoeve van welzijn en milieuhygiëne gedaan.

LTO Noord stelt dan ook voor om twee gestelde voorwaarden te schrappen.

Ten eerste is de zorgvuldige maatwerkbenadering een onnodige voorwaarde omdat bij de ontwikkeling van agrarische bedrijven al rekening moeten worden gehouden met de kernkwaliteiten.

Ook de tweede voorwaarde 'samenvoeging en het saneren van kleinere bedrijven' is praktisch gezien niet uitvoerbaar, ruimtelijk betwistbaar, leidt tot een hogere kostprijs en geeft niet het gewenste resultaat voor de bedrijfsontwikkeling.

Laatste opmerking er ligt nog afspraak uit verleden: geen nieuw vestiging maar uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven.

Ook de landbouw in de multifunctionele gebieden vraagt de nodige aandacht.

Het is van belang en noodzakelijk dat ook ^{Hier de} ~~deze~~ landbouw zich ook kan ontwikkelen.

Dit perspectief is onvoldoende in beeld gebracht en mede daardoor is de continuïteit van ~~deze~~ landbouw onvoldoende geborgd.

Het is noodzakelijk dat het bouwblok voor deze bedrijven maximaal 2 ha bedraagt in plaats van 1,5 ha.

Ook het borgen van de continuïteit van de agrarische functie in deze gebieden moet uitgangspunt zijn tenzij een ander doel wordt nagestreefd maar dat dient dan te worden verwoord en vervolgens moet in de visie duidelijk worden wie voor het beleid en de uitvoering in deze gebieden verantwoordelijk is.

Nogmaals deze aanpassingen zijn gewenst.

Vooraf nieuwe ontwikkelingen en opgaven niet zijnde landbouw hebben in dit concept ontwerp grote en ~~zels~~ verstreckende gevolgen voor de agrarische sector,

De wijze waarop het robuuste en klimaatbestendige watersysteem wordt beschreven heeft vergaande gevolgen voor de landbouw en heeft dan ook niet onze instemming.

In POP-II zijn in het kader van Waterbeheer 21ste eeuw afspraken gemaakt voor het watersysteem ~~en dan met betrekking~~ tot het onderdeel wateroverlast. *met name op*

Voor de provincie en de waterschappen is het zogenaamde middenscenario voor deze wateropgave van toepassing en ~~geeft daaraan~~ *dit proces is ni* ~~in~~ *geeft daaraan* uitvoering.

Dit proces is nog niet afgerond en nu zonder enige onderbouwing en overleg (~~waaraan de waterschappen~~) kiest de provincie voor het extreme scenario waardoor nieuwe opgaven, ambities, worden geformuleerd.

De huidige opgave moet nog worden uitgevoerd en dan pas kan worden beoordeeld of deze toereikend is.

De onderliggende rapporten zijn overigens niet door de provincie vrijgegeven.

Ook dat deze ruimte moet worden gevonden in ~~het~~ *de* bovenlopen van de beken, wijzen wij af, voor zover dit de functie landbouw betreft.

LTO Noord stelt uitdrukkelijk vast dat in het verleden, nu en in de toekomst al vele beken aan de landbouwkundige zijn of worden onttrokken.

LTO Noord is bijzonder verrast over de tekst 'ons grondwater; het blauwe goud'.

Bij de totstandkoming van de grondwatervisie zijn grote vraagtekens geplaatst bij de waterfabriek.

Op geen enkele wijze kan worden onderbouwd dat in de toekomst meer vraag naar grondwater is, met andere woorden: een markt.

Het concept waterfabriek heeft dan ook nog een te visionair karakter.

Door de waterfabriek nu al in de visie op te nemen, heeft dit tot 2020 al haar uitwerking.

Krijgt het Drents Plateau daardoor nu of op termijn de status van grondwaterbescherming? gebied.

En dit heeft gevolgen voor de landbouw en andere functies denk aan hogere grondwater stand.

Ook de landbouw in de beekdalen komt hierdoor onder grote druk komt te staan.

Overigens het mogelijk veronderstelde voordeel voor de landbouw van deze waterfabriek, de verdrogingbestrijding van de landbouwgronden, weegt niet op tegen de grote nadelen. LTO Noord pleit om deze teksten

te schrappen of aan te passen

In deze visie is het nieuwe fenomeen 'klimaatzones' geïntroduceerd.

Ten eerste merkt LTO Noord op dat de provincie beleid voor de verdrogingsbestrijding (TOP-gebieden natuur) heeft geformuleerd.

Daarbovenop en/of daarnaast zijn de wens voor klimaatmantels neergelegd.

LTO Noord constateert dat hiermee via de achterdeur ten behoeve van natuur bufferzones op agrarische gronden worden gelegd.

Bufferzonebeleid en ook deze klimaatmantels zijn niet acceptabel en worden door LTO Noord afgewezen.

Ook de onderbouwing daarvan heeft een erg hoog desk-studiegehalte en gaat gepaard met aannamen die erg discutabel zijn.

Op geen enkele wijze wordt met de belangen van landbouw rekening gehouden.

LTO Noord vindt de tekst over de robuuste natuur/EHS te voorbarig.

Over het robuuster maken van de natuur en EHS is een proces gaande waarin ook LTO Noord anticipeert.

De onderbouwing voor de noodzaak om deze natuur robuuster te maken heeft bij LTO Noord nog steeds niet het goede gevoel opgeleverd.

~~De functies van de huidige EHS, die niet te realiseren~~
~~omstandigheden, niet bekend.~~

~~Beschikbaar~~ ook grote vraagtekens kunnen worden geplaatst bij de inzet van instrumenten en middelen voor deze hogere ambitie.

Bij het robuuster maken van deze EHS is tijdens het bestuurlijk proces de afspraak gemaakt dat er ook een duidelijke winsituatie voor de landbouw ^{van} *er na* zou ontstaan. Aan deze winsituatie wordt nog steeds gewerkt.

Tenslotte krijgen de beekdalen volop de aandacht.

Door de vele, soms tegenstrijdige, teksten is het effect 'speelbaal' nu voor de beekdalen van toepassing.

Het beschreven belang voor de landbouw wordt gemist.

Daarentegen worden er verschillende wensen voor de beekdalen uitgesproken die ons grote zorgen baren.

In het verleden is al divers beleid vastgesteld en de uitvoering vindt nog plaats.

Het continueren van de huidige landbouwkundige functie is gewenst.

Overzitter ik ben niet volledig maar we zullen ook de komende tijd gebruiken om met U te praten over een goede

**Inbreng Milieufederatie Drenthe behandeling omgevingsvisie Commissie
Omgevingsbeleid
25 november 2009**

Geachte leden van de statencommissie

Vandaag behandelt u de opvolger van uw provinciale omgevingsbeleid POP II; de omgevingsvisie. Wij hebben u via de mail een eerste reactie gestuurd en komen in het kader van uw behandeling van dit stuk vandaag tot twee belangrijke kernvragen die wij u graag willen voorleggen:

Inhoudelijk rijp?

De eerste hoofdvraag is of dit concept *inhoudelijk* rijp is voor Awb procedure en de inspraak waarna verdere behandeling en vaststelling kan volgen. Waar het gaat om de analyse van de opgaven, de beschrijving van het provinciaal belang, de visie en hoofddoelstelling is het concept met name de laatste tijd in kwaliteit flink opgeschoten. Wij zijn dan ook positief over de ontwikkeling die het stuk heeft doorgemaakt. Dat smaakt naar meer!

Tegelijk blijven wij op deelonderwerpen ook vragen en bezwaren houden. De hoofdpunten vindt u daarvan samengevat in onze schriftelijke reactie. Ik zal dit voor twee items verderop in mijn verhaal nader toelichten

Doorwerking en borging

De tweede hoofdvraag is hoe aan het in de omgevingsvisie vastgestelde beleid uitvoering zal worden gegeven? Ik doel daarmee met name op hoofdstuk 6 van het nu voorliggende ontwerp. Ik vind dit deel van de visie erg mager en het gebrek aan Drents debat daarover teleurstellend. De nieuwe Wro is op dit punt toch echt heel duidelijk: de provincie dient in haar structuurvisie aan te geven met behulp van welke bestuursrechterlijke bevoegdheden, op welke wijze aan het bereiken van de gestelde beleidsdoelstellingen zal worden bijgedragen. In z'n algemeenheid stellen welke voorkeursvolgorde de provincie daarin wil hanteren, zie hoofdstuk 6, geeft aan deze opdracht in onze ogen onvoldoende uitwerking. Daarmee wordt een kans gemist om het provinciale ruimtelijke beleid duidelijk en transparant te laten zijn.

Reeds eerder in het proces heb ik het gebrek aan discussie over de voorgenomen invulling van de sturing en doorwerking van de omgevingsvisie aangekaart. Steeds als ik dit doe lijkt het standaardantwoord daarop inmiddels: vertrouw je de gemeenten dan niet? Daarin schuilt in mijn ogen een misvatting. Er is bij mij a priori geen wantrouwen ten aanzien van gemeenten. Er zijn in mijn ogen wel ruimtelijke opgaven die VOORAF om afweging op provinciale of regionale schaal vragen en waarin na debat op het juiste schaalniveau de provinciale staten de besluiten horen te nemen. Als die afweging gemaakt wordt, vormt dat ook het ruimtelijke kader waarbinnen vervolgens weer lokale afwegingen hun weg kunnen vinden.

Ik merk om mij heen dat daar bij vertegenwoordigers van diverse bedrijfstakken en maatschappelijke organisaties ook grote consensus over bestaat. Er is een behoefte aan duidelijke provinciale kaders en in die zin ook een groot draagvlak voor een stevige provinciale regie.

Maar ligt dat nu in dit stuk ook voor? Op dit punt merk ik dat veel vragen en onduidelijkheid heersen en er ook grote zorg is over de borging en doorwerking van het beleid.

Ik wil dit illustreren aan de hand van twee voorbeelden; de windmolens en de bouwblokken.

Voor wat de windmolens betreft; daar waar de filosofie van het stuk is dat je veel beleid vooral aan gemeenten moet overlaten lijkt dat voor windmolens toch opeens veel minder hard te gelden. Het beleid naar de gemeenten is vrij duidelijk en terecht ook strikt. Maar als de PS daarmee instemmen is hun besluit daarmee dan ook goed geborgd? Wat gebeurt er al de nieuwe gemeenteraad van Assen straks beslist dat er in die gemeente –rekening houdend met de kernkwaliteiten- ook 60 MW aan molens mogen komen. Onze inschatting is dat die er dan hoogwaarschijnlijk kunnen gaan komen omdat de ruimtelijke onderbouwing waarom dat niet zou mogen mogelijk niet hard genoeg en de provincie heeft nagelaten zijn beschikbare instrumenten te benutten.

Voor de bouwblokken, zeer relevant in het kader van de megastallen, denken we dat dit nog scherper ligt. Gemeenten die -ruimtelijk gemotiveerd- anders beslissen (dat kan zowel gaan om kleinere als grotere maten) zouden wel eens heel sterk in hun schoenen kunnen staan. Is er nu aanleiding om te denken dat dit kan gebeuren; Het antwoord is ja natuurlijk. De gemeenteraad is namelijk op dit soort punten helemaal niet gebonden aan uw besluit en kan dus ook zijn eigen afwegingen maken. En die gemeenteraden krijgen daarbij dan vast te maken met de nodige inspraak en lobbybrieven.

Dat brengt mij tot de vraag wat er nu zo erg is aan het hanteren van meer instrumenten dan alleen over het voortdurende overleg. Mijn betoog is dat de provincie voor de provinciale opgaven niet alleen de eerste viool mag spelen maar ook de bijbehorende instrumenten mag en moet hanteren. Dat zeg ik niet omdat ik gemeenten niet vertrouw, het gaat mij hier vooral om de doorwerking en effectiviteit van overheidsbeleid. Voor de windmolens of bouwblokken kan dat model overigens -ook zonder verordening- in overleg met gemeenten best simpel zijn.

Landschap en water

Dan terug naar de inhoud. Ik wil daarbij graag nog uw aandacht vragen voor twee hoofdpunten; Landschap/cultuurhistorie en water.

Landschap/cultuurhistorie

Voor landschap en cultuurhistorie is het college in zijn zoektocht naar het provinciaal belang uitgekomen op een tweedeling van Drenthe die ons niet aanspreekt. Je hebt simpel gezegd de gebieden met de provinciale status waar de oude bemoeienis gehandhaafd blijft en de witte gebieden. Wat er met landschap in de witte gebieden gebeurt is nog onduidelijk.

Wij zien geen heil in deze tweedeling van Drenthe. Ons idee is kort gezegd dat de provincie voor het landschap van de hele provincie moet blijven staan. Dat voor alle landschapstypen, de belangrijkste kwaliteiten en behoud en ontwikkelstrategieën worden benoemd, dat de provincie daarover provinciebrede afspraken maakt met gemeenten en partners ende uitwerking en inbedding van dit beleid (bijvoorbeeld in structuurvisies) ook voor de gebieden met de hoogste gaafheden vervolgens meer aan gemeenten overlaat. Gemeenten als Tynaarlo en Emmen laten zien dat dat ook kan. Wij hebben dus vertrouwen in gemeenten maar denken anders over de weg waarlangs je landschappelijke kernkwaliteiten kunt borgen.

Dan het water. Wij vinden dat bij het waterbeleid de visie en opgaven goed zijn benoemd . Maar vervolgens vertoont de uitwerking in ruimtelijk beleid in onze ogen haperingen Wordt er hier niet teveel om de hete brij heengedraaid?

Voor beekdalen worden weliswaar grote opgaven gedefinieerd en ook verwachtingen gewekt maar waar het gaat om de functies en bijbehorende peilen en het flankerend beleid lijkt de zaak toch nog stil te staan.

Voor de KRW doelen zou er in nieuwe omgevingvisie nieuw ruimtelijke beleid gedefinieerd worden dat leidend zou worden voor volgend tranche. In het stuk wat u later op de dag behandeld zijn immers de functies in het 'oude' Pop nog het uitgangspunt

En dan het blauwe hart . Het concept van grotere waterconservering op de Hondsrug spreekt ons aan maar we plaatsen vraagteken bij het idee om van het Hunzedal, onderdeel van de EHS- een grote waterfabriek te maken als daarvoor de natuur uiteindelijk zal moeten wijken.

Oproep

Tot slot en ter afronding: voor al deze items geldt dat alle sectoren weliswaar hun bouwstenen voor deze omgevingsvisie hebben aangeleverd maar dat van kruisbestuiving en onderlinge interactie met deze sectoren nog nauwelijks sprake is geweest. Een zeer positieve uitzondering daarop is het overleg over NH3 en de robuuste natuur.

Mijn verwachting is dat deze kruisbestuiving zeer vruchtbaar kan zijn en de kwaliteit en gedragenheid van beleid ten goede komt.

Mijn oproep aan u is dan ook om in uw besluitvorming voor een aantal opgaven en issues hiervoor ruimte te creëren.

Dit kunt u voor verschillende punten ook meegeven als opdracht aan GS en als uitdaging naar de verschillende betrokken partijen

Ik dank voor uw aandacht.

Reinder Hoekstra
Milieufederatie Drenthe

Inbreng VNO-NCW Drenthe

Geachte leden van de Commissie Omgevingsbeleid van Drenthe,

Afgelopen januari stond ik hier ook. We waren kritisch en achteraf hoorde ik dat een aantal mensen vond dat wij een grote mond hadden gehad. Maar wij vinden dat onze inspraak toen zin heeft gehad. Het huidige document is namelijk veeel beter dan het document "Drenthe kiest". Dus vanaf deze zijde een compliment voor het geleverde werk van de afgelopen tien maanden. Sectoraal zijn veel opgaven en ambities beter uitgewerkt.

Maar we blijven op een aantal punten nog erg kritisch. De onderlinge interactie tussen sectorale ambities is nog niet voldoende uitgewerkt, het ontbeert aan een soort integraliteitstoets. Ook valt op dat in dit visiedocument nog erg veel in grootheden en slechts beperkt in eenheden wordt gesproken. Verder wordt er geen verbinding gemaakt naar het geldende beleid aan de andere zijde van de provinciegrenzen en landsgrens. U weet dat VNO-NCW Noord graag deze zaken op landsdelig niveau benadert.

Ambities

In algemene zin zijn de talrijke geformuleerde ambities vaak onbetwist. De keuzes die uit deze stapeling van ambities voortvloeien zijn echter niet overal helder weergegeven. Op dit abstractieniveau lijkt nog alles te kunnen, maar één of twee abstractieniveaus lager komen er fundamentele keuzes bloot te liggen waarop binnen een aantal gebieden nog geen duidelijke strategie is weergegeven.

In algemene zin vragen wij ons af of de ruimtelijke implicaties van al deze ambities wel reëel zijn. Er wordt in het document gesproken over veel ambities die extra ruimte vragen, zonder dat duidelijk is waar deze ruimte vandaan moet komen. Te weinig wordt duidelijk wat men niet (meer) gaat doen.

Trends

Verder missen wij een paar grote (Drenthe overstijgende) trends, welke mede bepalend kunnen zijn voor de ruimtelijke structuur van Drenthe:

- klimaatverandering
- bevolkingskrimp
- economische ontwikkeling
- overheidsfinanciën

Klimaatverandering:

Helder wordt in het document aangegeven dat men uitgaat van de twee meest extreme klimaatscenario's. We zien wel een doorvertaling naar de gevolgen voor de natuur en manier waarop hierop moet worden ingespeeld. We missen echter de gevolgen voor de bebouwde omgeving (woningen, bedrijven, recreatie).

Bevolkingskrimp:

Er staat letterlijk "Krimp als kans" maar bij verdere bestudering blijkt dit een losse kreet. Er wordt geen beeld geschetst over de implicaties van bevolkingskrimp en de daarop te voeren strategieën.

Gezien de mogelijk grote implicaties voor het ruimtelijk beleid zouden wij dit graag verder uitgediept zien voordat de ruimtelijke keuzes worden vastgelegd.

Economische ontwikkeling:

Vanuit VNO-NCW Drenthe hebben wij tot onze tevredenheid geconstateerd dat het sociaaleconomische systeem één van de dragers van de ruimtelijke

ontwikkeling is. Dat vraagt echter wel een goed inzicht hoe dit systeem zich zal ontwikkelen. We lezen tot driemaal toe dat dit "vraagt om een adequate strategie" (krimp op het platteland, stedelijke netwerken, ontwikkeling MKB). Het nog ontbreken van deze strategie betekent dat we ook nog geen zicht hebben op de ruimtelijke implicaties.

Overheidsfinanciën

Er is sprake van een gewijzigde situatie m.b.t. de overheidsfinanciën. Hiermee komt de vraag bloot te liggen of de genoemde ambities betaalbaar zijn. En ook is niet duidelijk welke prioritering wordt gehanteerd als er keuzes moeten worden gemaakt bij de inzet van financiële middelen.

Vestigingsklimaat

VNO-NCW Drenthe hecht vanzelfsprekend aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijvigheid in de meest brede zin van het woord. Dat gaat verder dan ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden, regionale bereikbaarheid en optimale condities voor kennisontwikkeling en innovatie.

Woonklimaat

Een belangrijke factor vinden wij het woonklimaat. De kernkwaliteit van Drenthe op dit vlak vinden wij niet in de steden maar in het landelijk gebied en de dorpen. Juist de dorpen zijn bepalend voor het beeld van Drenthe en hebben een enorme uitstraling op het vestigingsklimaat. Terecht wordt geconstateerd dat het platteland de kraamkamer van de economische ontwikkeling is en kan blijven. Niet alleen de voorzieningen maar ook de aanwezige bedrijvigheid, hoe kleinschalig ook, dragen juist in de periode van bevolkingskrimp bij aan de vitaliteit van de omgeving. Wij zouden dan ook graag een steviger positie willen inruimen voor de transitie van de dorpen.

Arbeidsmarkt

Een andere bepalende factor binnen het vestigingsklimaat is de arbeidsmarkt. Juist vanuit de ruimtelijke dimensie ligt hier ook een provinciale rol. Het aanbod en de locatie van woningen, de sociale structuur en de aanwezigheid van en afstand tot onderwijsinstellingen komen voort uit ruimtelijke keuzes.

Solitaire bedrijvigheid

In Drenthe is er vanuit de historie een situatie ontstaan waarbij (grootschalige) vormen van bedrijvigheid niet zijn gehuisvest op bedrijventerreinen. Dit zijn bedrijven die om evidente redenen niet meer verplaatst kunnen worden. Voor een bedrijf is een groeistrategie een essentiële voorwaarde om te kunnen overleven. Niet mogen groeien is feitelijk het langzaam af laten sterven van een bedrijf.

VNO-NCW Drenthe pleit ervoor dat deze specifieke groep bedrijven principieel in de gelegenheid moeten worden gesteld om te kunnen groeien. Niet alleen omdat deze bedrijven geen keus hebben om te verplaatsen, maar ook omdat de overheid in het verleden er mede verantwoordelijk is geweest voor de locatiekeuze. Het spreekt voor zich dat bij een groeiscenario voldaan moet worden aan de geldende wet- en regelgeving.

Wij ondersteunen de visie van de provincie dat de vrijgekomen agrarische bebouwing geschikt moet kunnen worden gemaakt voor andersoortige bedrijvigheid. Om te voorkomen dat er potentieel nieuwe solitaire (onverplaatsbare) bedrijvigheid ontstaat is het raadzaam bij vergunningverlening direct de grenzen aan de groei aan te geven.

Sturingsfilosofie

De omgevingsvisie hanteert een sturingsfilosofie waarbij meer bevoegdheden worden overgedragen aan het lokale niveau.

Hiermee trekken we een zware wissel op de bestuurskracht van de gemeenten. VNO-NCW Drenthe is daarom van mening dat met deze keuze de provincie ook de keuze moet maken om te werken aan het versterken van de gemeentelijke bestuurskracht. Dat begint met het intensiever laten samenwerken tussen gemeentes, maar verdergaande opties liggen wat ons betreft zeker voor de hand.

Duidelijkheid

Ondernemers zijn in algemene zin gebaat bij snelheid en duidelijkheid van de overheid. In de concept omgevingsvisie staan veel proceskeuzes, waarbij de feitelijke uitkomst van het proces op voorhand door de provincie wordt opengelaten. Hoewel wij uit oogpunt van de nieuwe rol van de provincie binnen de WRO deze keuze kunnen begrijpen willen wij er voor waken dat deze processen 'oneindig' worden. Burgers en ondernemers zullen er geen belang bij hebben dat de afstemming tussen overheden hen in een 'wachtkamer' positie manoeuvreert. Om die reden dringen wij er op aan bij een dergelijke procesafpraak een strak vooraf vastgesteld tijdframe te hanteren. Aan het eind van dit tijdframe zal de provincie – indien nodig – een knoop moeten doorhakken. Dit schept duidelijkheid naar alle partijen.

In de omgevingsvisie staan diverse voorbeelden van keuzes die geen ruimte voor interpretatie overlaten. Wij zijn er niet zeker van dat het opschrijven in een provinciale structuurvisie voldoende juridische borging is. In deze gevallen adviseren wij een verordening te hanteren. Ook dit schept duidelijkheid naar alle partijen.

Mevrouw de voorzitter, dames en heren statenleden,

Namens de drentse portefeuillehouders R.O maak ik gaarne gebruik van het recht om in te spreken aangaande het Conceptontwerp Omgevingsvisie Drenthe.

Een aantal jaren geleden maakte de gemeente Hoogeveen bij het opstellen van de structuurvisie gebruik van de deskundigheid van de stedenbouwkundige Ashok Balothra. Balothra is afkomstig uit India. In zijn eerste jaren in Nederland viel het hem op hoe vaak hij het zinnetje “mag niet” hoorde. Ook als stedenbouwkundige kreeg hij dit zinnetje nog heel vaak te horen.

Jarenlang is het beleid t.a.v. de ruimtelijke ordening in ons land te veel gedomineerd door het benadrukken van zaken die niet mochten. Door gemeenten werden provinciale omgevingsbeleidsplannen als een keurslijf ervaren en leken het vooral toetsingsinstrumenten van gemeentelijke plannen.

Gelukkig hebben we in de provincie Drenthe deze situatie al een tijdje achter ons gelaten. Provincie en gemeenten zien de ruimtelijke ordening steeds meer als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit bleek bij het proces van totstandkoming van dit conceptontwerp omgevingsvisie, waar gemeenten zowel ambtelijk als bestuurlijk nauw bij betrokken zijn geweest. Deze betrokkenheid sluit aan bij de werkwijze die provincie en gemeenten de laatste jaren hebben ontwikkeld. Er is een overlegstructuur en -cultuur waarbij de “mag niet en kan niet”-houding vervangen is door een houding van het gezamenlijke zoeken naar wat er wel kan en waarbij de kwaliteitsvraag steeds dominantier wordt. Provinciale ambtenaren hebben zich steeds meer ontwikkeld van toetsers tot meedenkers en gemeentelijke ambtenaren beschouwen hun provinciale collega's steeds meer als partners in een proces.

Dames en heren, in de aan de nWro voorafgaande Nota Ruimte werd er al van uit gegaan dat het in de ruimtelijke ordening anders moest gaan: meer ontwikkelen en minder toetsen, meer kansen en minder belemmeringen. We moeten elkaar stimuleren in inventiviteit en in het grijpe van kansen. De Nota belooft dat de nWro “ruimte voor ontwikkeling” mogelijk zou maken met een daarop toegesneden juridische infrastructuur.

De belangrijkste noties in de wet zijn: 1. decentraal wat kan, centraal wat moet. De juiste verantwoordelijkheid op het juiste niveau. Laat gemeenten doen wat op hun niveau thuishoort. Provincies en rijk kunnen in actie komen wanneer provinciale of nationale belangen in het geding zijn. 2. minder regels. Niet telkens inzetten op nieuwe regels en zorgdragen voor eenvoudige, kortere procedures voor een vermindering van de administratieve en bestuurlijke lasten.

Ondanks deze intenties zien we toch dat en het Rijk zelf en ook en aantal provincies het tegenovergestelde doen: regels maken! Blijkbaar bestaat er in ons land tussen de verschillende overheidslagen nog te weinig vertrouwen..

Het Conceptontwerp Omgevingsvisie Drenthe ademt naar onze mening juist wel een geest van vertrouwen uit. De provincie geeft gemeenten de ruimte binnen de door haar omschreven provinciale belangen. De provincie laat los en de gemeenten pakken hun verantwoordelijkheid op. We willen dit graag doen in een cultuur zoals we die de afgelopen jaren met elkaar hebben ontwikkeld met als resultaat een planologisch ontwikkelingsbeleid.

Ook voor U als Prov.Staten betekent dit het een en ander. De wetgever heeft in de nieuwe Wro de drie overheidslagen onafhankelijker van elkaar gemaakt. Iedere overheidsniveau zijn

eigen verantwoordelijkheden, taken, bevoegdheden en instrumenten. Door het wegvallen van de goedkeuringsbevoegdheid lijkt u als het ware Uw stok achter de deur kwijt te raken. Dat kan best wel ongemakkelijk voelen. Toch hopen wij dat Uw reactie er niet een is van het zoeken naar een nieuwe stok, bijv. door het stellen van allerlei nieuwe algemene regels. Om de gemeentelijke en provinciale doelen te bereiken hebben we geen nieuwe regels nodig. Wij denken dat het anders kan, dat hebben we immers de afgelopen jaren gezamenlijk laten zien. Het is ons verzoek om het ons, provincie en gemeenten , mogelijk te maken deze werkwijze voor te kunnen zetten en waar mogelijk te verbeteren.

Geachte statenleden, geachte college,

Graag wil de BOKD van de gelegenheid gebruik maken haar visie geven op de vraag: kan dit stuk zo de officiële procedure in?

Ik wil onze 5 minuten gebruiken om een drietal onderwerpen naar voren te brengen waarvan wij vinden dat er nog slagen gemaakt moeten worden.

Dan heb ik het over:

- Kernkwaliteiten en PNS
- Krimp
- Voorzieningen

Kernkwaliteiten

Dit omgevingsbeleid richt zich op ruimtelijk-fysieke onderwerpen.

Dit stuk laat zien dat sociale aspecten naar de achtergrond of compleet uit beeld verdwijnen.

De praktijk van alledag is niet verdeeld in fysiek en sociaal. Gemeenschappen, bewoners, benaderen hun leefomgeving met een integrale blik. Het losknippen is een onnatuurlijke exercitie. Ruimtelijke ontwikkelingen hebben sociale implicaties en andersom.

van het in het kader van dit beleid Drenthe

Enkele ~~door Drenthe~~ benoemde kernkwaliteiten staan niet op de kaart. Ik moest gelijk denken aan LINGO , u weet wel, dat woordspelletje op TV. *Jammer, staat niet op de kaart.*

Kernkwaliteiten die niet op de kaart staan worden volledig een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Maar zij krijgen het niet over de schutting gegooid. Ik sta hier niet voor gemeenten te praten, wel wil ik hier zeggen dat ik me zorgen maak over deze overdracht. Ik ben bang dat er onderwerpen tussen wal en schip vallen (lees: provincie en gemeenten) en dat voordat we het weten deze drenkelingen verdronken zijn omdat hen geen adequate uitrusting is meegegeven. Het leed is dan al geleden en zowel de kapitein als de havenmeester zullen hun handen in onschuld wassen. Met name op sociaal terrein moeten we oppassen dat het cement van onze samenleving niet afbrokkelt en dat de provinciale investeringen op dit terrein tot aan nu ophouden rendement te leveren.

Wij vinden het goed dat organisaties nadenken over de vraag: wat zou onze core-business moeten zijn, wat moeten we wel en wat moeten we niet meer willen doen.

Echter, als u zeker de helft van het proces om te komen tot nieuw omgevingsbeleid besteed aan het naar boven halen en vaststellen van de kernkwaliteiten om vervolgens te stellen dat anderen voor een aantal daarvan verantwoordelijk zijn is ons dat te kort door de bocht. We moeten met elkaar niet willen dat Amen Amsterdamse trekjes krijgt. Het verschil zit 'm nu juist in de kernkwaliteiten Naoberschap, Menselijke Maat en Kleinschaligheid. Als u in dit omgevingsbeleid ervoor kiest deze kernkwaliteiten elders te parkeren sorteert u niet alleen voor op een discussie PNS die nog gevoerd moet worden, maar heeft u ook een schone plicht te zorgen voor een deugdelijke overdracht of borging. In dit stuk wordt dit met een paar algemene zinnen afgedaan. Dat vinden wij te mager.

Krimp

Het omgevingsbeleid stelt dat de stedelijke netwerken groeien en het platteland krimpt. Onlangs heeft een demograaf ons uitgelegd dat in de bevolkingsprognoses de nog te bouwen woningen meegenomen worden. Met andere woorden: u heeft invloed.

Wij maken ons grote zorgen over de negatieve gevolgen van en het tempo waarmee nu besluiten genomen worden die onomkeerbaar zijn. Onder de vleugels van het toverwoord krimp dreigen bijvoorbeeld sportclubs uit dorpen te worden weggehaald, worden normen van leerlingenaantallen van basisscholen opgetrokken van 23 tot soms zelfs 125, of presteert een gemeente het om rücksichtslos alle voorzieningen uit de kleine dorpen weg te halen en deze te centreren in enkele hoofdkernen. Ook horen we dat dorpsbelangenorganisaties die met initiatieven komen of hun zorgen uiten over de toekomstige leefbaarheid simpelweg te horen krijgen: wij doen in uw dorp niets, er komt immers krimp aan.

De woonbehoefte moet opgevangen worden in de regio zo staat er geschreven. Uw uitgangspunt is dat er binnen de drie regio's voldoende huisvestigingsmogelijkheden geboden worden voor wooncarrières. Graag willen wij dit veranderd zien: de woonbehoefte van bewoners moet in principe opgevangen worden in de eigen leefomgeving. Zo staat het nu in het huidige POP2. Waarom wilt u hier nu van afwijken?

In onze werkpraktijk komen we bijna dagelijks voorbeelden tegen van jonge gezinnen die graag willen blijven wonen of terugkomen in het eigen dorp maar daartoe geen gelegenheid krijgen. Of senioren die tot hun spijt noodgedwongen verhuizen omdat zij geen geschikte woning kunnen krijgen in de vertrouwde omgeving. Hebben wij geen plicht richting deze groepen Drenten? Of is de boodschap inderdaad: wij voorzien in uw behoefte, maar dat betekent wel dat u moet verhuizen in uw regio, dat wordt dan waarschijnlijk Assen of Hogeveen. Toen ik me gisteravond aan het voorbereiden was vroeg ik me af of dit niet het toppunt van betutteling is.

U geeft aan dat het onderwerp krimp een belangrijke ontwikkeling is. In het werkveld zijn we het erover eens dat het voor Drenthe niet zozeer de bevolkingsdaling is maar met name de verandering in bevolkingssamenstelling en het draagvlak voor voorzieningen. Dáár moeten we mee leren omgaan: dát is de uitdaging waar we met elkaar voor staan.

U denkt nu vast: de BOKD kan dat wel zeggen, wij vinden dat vervelend, maar dit alles is toch echt een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wij vinden van niet.

Graag zien wij dat u een voorbeeld neemt aan de provincie Zeeland. Zeeland neemt het voortouw, en gaat letterlijk Op Pad. In gesprek met vele partijen komen ze in Zeeland tot nieuwe uitgangspunten. De provincie Zeeland agendeert, voert regie, stemt af en faciliteert het proces. In Drenthe hebben we dat ook nodig. Niet alleen in de hoek Zuidoost, maar in de gehele provincie.

Wij hebben in Drenthe gelukkig een beetje tijd om met elkaar na te denken. Laten we dat alsjeblieft doen. Als BOKD doen wij heel graag mee. Daarbij is het wellicht goed om te melden dat wij geen Don Quichot willen zijn. Wij zien ook wel in dat door de demografische ontwikkelingen voorzieningen zullen verdwijnen. Wel willen wij dat besluitvorming over de toekomst van voorzieningen zijn gebaseerd op een zorgvuldig proces waarbij bewoners en gebruikers goed betrokken worden.

Terug naar het Omgevingsbeleid en de vraag die voorligt:

1. Wij willen aandringen op het opnemen van een strategie, een Plan van Aanpak op krimp. De urgentie is hoog en de provincie is de aangewezen partij om de regie op zich te nemen.

2. Ten tweede willen we aandringen op het loslaten van de standaardoplossing van "clustering van voorzieningen binnen een kernenhiërarchie". Dit biedt namelijk geen ruimte voor creatieve dan wel maatwerkoplossingen, is per definitie geen garantie voor kwaliteit en u beschadigt daarmee bestaande sociale netwerken.

Voorzieningen

Op kaart 6 is het gehele platteland van Drenthe gearceerd. In de legenda staat "7 tot 7 dynamiek". Wat betekent dat?

De poging tot uitleg vinden we terug op pagina 34 onder het kopje Voorzieningen.

Deze poging is mislukt. Er wordt gesproken over 7 tot 7 dynamiek en nieuwe sociale cohesie. Wat bedoelt u daarmee en is dat ladingdekkend voor uw visie op voorzieningen? Ter illustratie vragen wij ons af hoe het mogelijk is dat u het heeft over nieuwe sociale cohesie zonder daarbij iets te zeggen over de functie van ontmoeting. Kijk bijvoorbeeld naar Friesland, die zet stevig in op dorpshuizen.

Wissdie is het opgezet in Friesland zo het idee nog niet, Ar. zet namelijk stevig in op plattelands voorzieningen

Om eerlijk te zijn is deze paragraaf voor ons een en al vaagheid. Wij stellen voor dit onderdeel te herschrijven en daarbij gebruik maakt van de kennis van het door u gefinancierde kernteam 7 tot 7. Waar wil u zich structureel voor inzetten en welke instrumenten wil u daarvoor gebruiken?

Afronding

Voorzitter, ik rond af:

Geachte statenleden, namens de BOKD verzoek u ik, voordat dit omgevingsbeleid de officiële besluitvormingsprocedure in gaat:

1. aandacht te hebben voor de uitwerking van alle kernkwaliteiten dan wel de eventuele borging en/of overdracht daarvan,
2. Een uitvoeringsstrategie of plan van aanpak op te nemen over Krimp, zoals bijvoorbeeld Zeeland dat doet.
3. Het onderdeel Voorzieningen te herschrijven.

Ik dank u voor uw aandacht.

GROEN NOORDENVELD®

Vergadering commissie Omgevingsbeleid Provinciale Staten Drenthe, 25 november 2009

Agendapunt 6, Ontwerp Omgevingsvisie Drenthe

Geachte voorzitter, geachte leden van de commissie, geachte toehoorders,

Vandaag spreekt u over het conceptontwerp Omgevingsvisie. Als je die 143 pagina's doorleest, en dat heb ik gedaan, dan denk je wat een geweldig stuk en wat spreekt daar een visie uit. Omdat ik maar vijf minuten heb, beperk ik me tot een aantal hoofdpunten die wat onze vereniging betreft beter kunnen, voordat het ontwerp de inspraak ingaat. Onze vereniging was en is bezorgd over de aanslag op rust, ruimte en natuur die nog steeds voor Roden en omgeving gepland staat.

Het uitgangspunt op blz. 22 om de Kop van Drenthe als cultuurhistorisch gebied te beschermen is uitstekend. Roden en de dorpen er omheen zijn sterk verbonden met dit gebied, met veel cultuurhistorische waarden als de landgoederen Mensinge en Terheijl, beekdalen als die van het Peizerdiep, de Steenbergerloop en de Bitse, de Peizermaden, de Maatlanden, het Steenbergerveld, veenontginningen in het Wijkengebied en essen van Roderesch en Baggelveld. In bijlage 4 en op bladzij 61 kom ik overigens niet de beekdalen van Steenbergerloop en Bitse tegen, terwijl die volgens de plannen van de gemeente wel hersteld gaan worden.

Aan de andere kant biedt het ontwerp op blz. 50 ruimte voor de realisatie van de intergemeentelijke structuurvisie (IGS) Leek – Roden en die staat op zijn minst op gespannen voet met bescherming van de cultuurhistorie van de Kop van Drenthe. Denk aan woningbouw in het Wijkengebied en op de es van Roderesch, een extra bedrijventerrein bij Nieuw-Roden (bij gebruik van de SER-ladder van blz. 15 niet nodig), bebouwing bij het Mensingebos, het Peizerdiep en de Steenbergerloop, en op het Steenbergerveld. Om nog niet te spreken van de weg Nieuw-Roden-A7 die een barrière in het Wijkengebied en naast landgoed Terheijl gaat opwerpen. Ook de verlenging naar Roden door de Maatlanden, een zeldzaam potkleigebied, is naar wij hebben begrepen voor de provincies Groningen en Drenthe nog steeds een optie. Ons verzoek is om in navolging van de gemeenteraad van Noordenveld, ook als provincie Drenthe vast te leggen dat met een weg door het Maatlandengebied nooit zal worden ingestemd.

Volgens de bouwsteen Wonen is rekening gehouden met krimpscenario's. De komende jaren krijgt Drenthe te maken met een afname van bevolkingsgroei en uiteindelijk bevolkingsdaling. Ook de samenstelling van de bevolking verandert. Voor Leek-Roden worden ruim 5.850 woningen gepland, terwijl ook in dit gebied de bevolking zal gaan dalen. Bouwen voor eenpersoonshuishoudens in de centra van dorpen en steden is structureel noodzakelijk. Alle overige woningbouw en aanleg van wegen is, gezien de bevolkingsdaling na 2020, het gebruiken van structurele oplossingen voor tijdelijke behoeftes. Als we nu versneld alle bestaande "harde

plancapaciteit" voor woningbouw gaan benutten en tijdelijke verkeersoplossingen zoeken, is er voldoende geregeld tot 2020. Daarna is er geen groei van woningbehoefte of verkeersbewegingen meer. Dan kunnen we ons verder voluit op de woon- en leefkwaliteit gaan richten, in plaats van op grootschalige geld verslindende bouwplannen.

Plannen als de IGS Leek-Roden zetten gebieden voor vele jaren op slot. De gewenste versterking van een vitaal platteland, mooiere dorpsranden en minder verrommeling, zijn niet mogelijk als boven gebieden gedurende 20 jaar donkere wolken van woningbouw en wegeaanleg hangen, en onzeker is wat er gaat gebeuren.

De beschrijving van gebieden in het planMER voor de IGS is, hoewel niet compleet, behoorlijk uitgebreid en geeft een redelijke invulling aan beschrijving van gebieden met een archeologisch hoge verwachtingswaarde, met name van de gebieden met de aanwezigheid van essen en plaatsen waar concrete archeologische vondsten zijn gedaan. In de IGS vinden we dat niet terug, sterker nog, het is de bedoeling om het eerst te gaan bouwen in de meest kwetsbare gebieden.

In dit verband is het belangrijk te constateren dat de rode contouren rond Roden, als begrenzing van bebouwd gebied in een kwetsbare omgeving, in het nieuwe omgevingsplan niet terug komen. Waarom zijn er bij Assen, Hoogeveen en Meppel wel harde grenzen voor bebouwing gesteld en bij Roden niet? Wat ons betreft worden de huidige rode contouren rond Roden als harde grenzen in de nieuwe omgevingsvisie opgenomen.

Graag wil ik u erop wijzen dat er in Noordenveld nog steeds grote weerstand tegen de IGS Leek-Roden is. De ruim 2.200 zienswijzen op het ontwerp zijn, net als eerder de 1.300 zienswijzen op het ingetrokken voorontwerp, niet meegenomen in de structuurvisie. In het eindverslag van de inspraak kunt u lezen dat behalve het schrappen van een fietspad bij het Leekstermeer en het ongemoeid laten van de golfbaan, er niets aan de visie is veranderd.

Roden en omgeving is een gebied met veel mogelijkheden, net als de rest van Drenthe. Een aantal plaatsen zijn in het voorstel gelabeld in verband met ontwikkelingen die ook financieel gestimuleerd gaan worden door u. In dat kader stelt onze vereniging voor Roden het label "landgoed" voor, om vanuit het kenmerkende landgoed Mensinge, dit prachtige dorp een groene ontwikkeling te geven.

We hopen dat u veel aandacht voor de mening van de inwoners van Drenthe blijft hebben, zoals u via "Dit tekent Drenthe", raadpleging van maatschappelijke organisaties en een van tevoren duidelijke inspraakprocedure, tot nu toe gelukkig al hebt laten merken.

Henk Koekkoek

Voor meer informatie: www.groennoordenveld.nl
Secretariaat: Groenestein 23, 9301 TP Roden

Geachte leden van de commissie omgevingsbeleid,

Wie is Noordenwind?

Noordenwind is de vereniging voor Collectief Bezit van Windmolens in Noord-Nederland. Onze missie is tweeledig. Allereerst gaat het ons om een bijdrage te leveren aan de energietransitie. Dat doen we al 23 jaar met windmolens maar de laatste jaren begeven wij ons ook op het terrein van zonne-energie en Co-vergisting. Onze tweede missie is om onze leden en de lokale bevolking mee laten meeparticiperen. We zijn bij wijze van spreken 'de dorpsmolen' van dorp Noord-Nederland. Wie geen windmolen in zijn achtertuin kwijt kan, kan bij ons meedoen. We hebben al 12 projecten gerealiseerd. De mogelijkheid tot participatie is essentieel voor het draagvlak van windenergie in de omgeving. Onze leden in Drenthe vragen al langer, wanneer ontwikkelt Noordenwind nou ook eens projecten in Drenthe.

De stand van zaken betreffende energiedoelstellingen

Wij zijn zeer ingenomen met de uitspraak in deze visie dat de Provincie het als haar opgave ziet na te denken over ruimte voor hernieuwbare energieën. U wilt tot 2020 30% CO₂-uitstoot verminderen, en 20% hernieuwbare energie in de provincie zelf opwekken.

Ik wil u een paar cijfers aanreiken van wat er tot 2008 bereikt is. De cijfers komen van het CBS Centraal Bureau voor Statistiek.

- Met de hernieuwbare energie zijn we aardig op weg.
- Met de vermindering van de uitstoot gaat het bar slecht.
- Kortom we dweilen met de kraan open.

Laten we eerst naar het slechte nieuws kijken: **De CO₂-uitstoot.**

Nederland heeft zich verplicht tot 2012 6% schadelijke uitstoot te verminderen.

De cijfers laten zien dat we daar niet in slagen.

Schrikt u niet, maar de CO₂ uitstoot is sinds het referentiejaar 1990 met 21 % gestegen. Per saldo moeten we tot 2012 dus 27% CO₂-uitstoot verminderen om onze verplichtingen in het Kyoto-protocol na te komen.

Per huishouden zijn we in die periode 50% meer stroom gaan consumeren. Het goede nieuws is dat het huishoudelijke gasverbruik met 9,4% gedaald is. Maar over het geheel genomen is de groei van ons huishoudelijk energieverbruik nog steeds 1,7%. De grootste boosdoener is het energieverbruik van het vervoer, dat sinds 1990 bijna 33% gegroeid is.

Met de **hernieuwbare energiebronnen** ziet het beter uit:

Ons verbruik van elektriciteit was in 2008 voor 7,54% door groene stroom gedekt.

Biomassa en windenergie dragen daar elk voor de helft aan bij. Zonne-energie is nog marginaal. Zij dekt nog niet meer dan 0,03% van het verbruik.

Biomassa levert inmiddels 3,85% en windenergie 3,57% van ons verbruik.

Evenals bij de uitstoot legt het vervoer veel gewicht in de weegschaal.

Reken je het vervoer mee dekt duurzame energie nog maar 3,44% van ons energieverbruik.

Dat is nog mijlenver van de kabinetsdoelstelling om in 2010 9% hernieuwbare energie.

Voor de Provinciale doelstelling hernieuwbare energie is ruimte nodig. Vooral op ruimte voor windenergie wil ik hier kort op ingaan.

Een windmolen van de nieuwe generatie heeft haar eigen CO₂ uitstoot binnen 5 maanden geneutraliseerd voor zonnepanelen staat daarvoor vier jaar.

Bij biomassa is er nog steeds sprake van uitstoot. In ieder geval tijdelijk totdat de uitstoot weer door het ecosysteem geabsorbeerd is, maar ook van veel vervoersbewegingen om de tonnen biomassa en restproduct aan- en af te voeren.

Biomassa en windenergie zijn bewezen technologieën zijn waarmee we op korte termijn een flinke bijdrage aan de energietransitie kunnen realiseren.

Meer ruimte voor windenergie

Met windenergie kan er op korte termijn veel gerealiseerd worden.

Wij vragen u waarom u Zuid-Oost Drenthe het meest logisch vindt voor de ontwikkeling van windenergie? Deze stelling wordt in de visie niet onderbouwd. Zuid-Oost Drenthe is wat wind betreft juist de windarme hoek van de provincie.

Wij verzoeken u de beperking voor windenergie alleen in de zone Coevoorden-Emmen los te laten en meer ruimte te geven aan deze schone transitie-energie.

Windenergie levert voor als nog een belangrijke bijdrage aan de energietransitie, blijkt uit de cijfers. Windenergie is wel het meest monumentale symbool voor de duurzame samenleving van de 21e eeuw.

De nieuwe generatie 'megawatters' is hoog genoeg om ook voor Drenthe een belangrijk aandeel aan de hernieuwbare energievoorziening te kunnen leveren. Maar wij constateren dat men ook in Drenthe bang is voor hoogte.

Gebruik zichtbarrières in het landschap

Juist Drenthe is wat horizonvervuiling betreft een uitstekende omgeving voor hoge windmolens. De vele bomen en bossen bieden uitstekende zichtbarrières om hoge objecten aan het oog te onttrekken veel beter dan de open ruimte in Friesland en Groningen.

Dat bewijst u met de toren van Smilde, ruim 300m hoog, even hoog als de Eiffeltoren. Hij is maximaal 15 km ver te zien. Echt in het oog loopt de zender van Smilde pas in een straal van 5 km.

De hoogste windturbine haalt maar tweederde van de toren van Smilde. Ze oogst haar wind tussen de 60 en 180 m ruim boven de boomtoppen.

Duitsland laat zien dat het kan. Daar draaien windmolens honderden kilometers landinwaarts.

Albert Einstein zei het al: **"Je kunt een probleem niet oplossen vanuit hetzelfde soort denken dat tot het probleem heeft geleid"**

Maatwerk voor lokale initiatieven

Er zijn in Drenthe verschillende gemeenten en wijken initiatieven om (gedeeltelijk) energieneutraal te worden. Bij nieuwbouw is dat geen probleem. Maar voor alle oudbouw moet je andere mogelijkheden zoeken. Daarvoor is 'de dorpsmolen' of 'de wijkmolen' een van de meest haalbare mogelijkheden is. Wij vragen u in deze visie wat meer ruimte te geven 'dorpsmolens' en lokale initiatieven. Lokale initiatieven kun je koppelen aan een percentage van lokale participatie in de projecten. Daarmee realiseer je een nieuwe inkomstenbron voor de eigen bevolking, niet alleen voor investeerders. In Friesland voorzien we met 4 megawatters van 80m ashoogte 10.000 huishoudens. De nieuwste molens hebben een ashoogte van 126m en produceren een veelvoud daarvan.

Het Duitse beleid kan als voorbeeld dienen. In iedere gemeente is er één locatie voor een lokale windcluster. Hier zie je geen vrijstaande molens, geen verrommeling en het landschap blijft overzichtelijk.

Biomassa

Waar veehouderijen zijn is er veel mest en uitstoot van broeikasgassen. Mestvergistings is een vorm van uitstootvermindering door recycling en gebeurt doorgaans in het agrarisch gebied.

Een installatie verwerkt doorgaans meer mest dan het bedrijf produceert en er zijn nog andere 'voedingsstoffen' nodig voor het vergistingsproces. Dat zorgt voor veel vervoersbewegingen.

Deze vervoersbewegingen vereisen een goede ontsluiting over de openbare weg.

In mijn eigen gemeente wordt maar één weg geschikt geacht voor mestvergistingsbedrijven.

Alle wegen van de categorie erfontsluiting vallen voor het gemeentebestuur per definitie af voor dit doel.

Afsluitend; De verandering van het klimaat eist een nieuwe denkwijze van de politiek.

Wij vragen u in u visie ruimte te scheppen voor de nu haalbare mogelijkheden en niet te blijven wachten op de technologieën van de toekomst.

Om het met **Loesje** te zeggen: **"Het klimaat verandert, nu de politici nog."**

Vereniging Collectief Bezit van Windmolens Noord-Nederland
Ursi Frehner, bestuurslid

www.noordenwind.org

Noordenwind

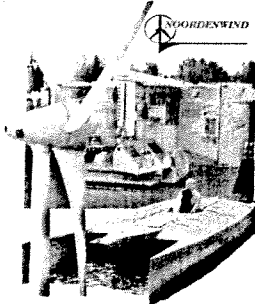
Vereniging Collectief Bezit Windmolens

12 windturbineprojecten
3 afgesloten

500 leden

2 deeltijd medewerkers
projecten, administratie,
beheer

5 kleinschalige solarprojecten
2x Elfstedentocht met
solarboot

Vereniging Collectief Bezit Windmolens Noord-Nederland

www.noordenwind.org

De "DORPSMOLENS" van Noord-Nederland

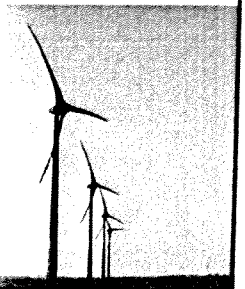
• **Missie 1**
Pionieren in hernieuwbare energie.
Sinds 1988
... geen kernenergie of kolen,
geef ons maar een molen...
Nu ook zon en biomassa.

• **Missie 2**
Onze leden en de lokale bevolking
laten meeparticiperen.
Wij zijn blij wijze van spreken 'de
dorpsmolen' van dorp Noord-
Nederland.

Karloor, Drachten, Van Haerlemmingsel 4

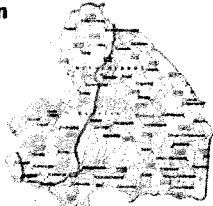
Vereniging Collectief Bezit Windmolens Noord-Nederland

Energiedoelstelling Provincie Drenthe

Tot 2020

- 30% CO₂- uitstoot verminderen
- 20% hernieuwbare energie in
de provincie opwekken

Vereniging Collectief Bezit Windmolens Noord-Nederland

De stand van zaken 2008

De cijfers van CBS Centraal Bureau voor Statistiek:

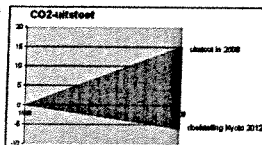
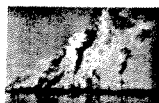
- Met de hernieuwbare energie zijn we aardig op weg.
- Met de vermindering van de uitstoot gaat het bar slecht.
- **Conclusie:**
We dwelen met de kraan open.

Vereniging Collectief Bezit Windmolens Noord-Nederland

De CO₂-uitstoot groeit

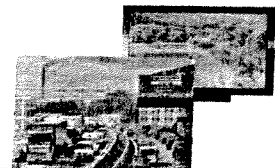
- Kyoto protocol: **-6%**
Nederland moet tot 2012 6% uitstoot van
broeikasgassen te verminderen ten opzichte van 1990.
- De CO₂ uitstoot is sinds het referentiejaar 1990
met 21 % gestegen. **+ 21%**

Vereniging Collectief Bezit Windmolens Noord-Nederland

Energieverbruik huishoudens

- Elektriciteit groei + 50%
- Gas daling - 9,4%
- Totaal huishoudelijk energieverbruik
groei + 1,7%
- Vervoer groei + 33%

Vereniging Collectief Bezit Windmolens Noord-Nederland

Hernieuwbare energie 2008

- Elektriciteit totaal 7,54%
- Biomassa 3,85%
- Wind 3,57%
- Zon 0,03%

- Aandeel hernieuwbare energie totaal (inclusief vervoer) 3,44%

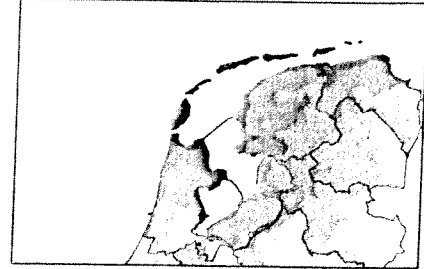
- Kyoto - doelstelling 2010 9% hernieuwbare energie

Vereniging Collectief Best Windmolens Noord-Nederland

De windkaart van Nederland

Windaanbod op 100 m hoogte

Bror: Senter Novem

Vereniging Collectief Best Windmolens Noord-Nederland

De nieuwe generatie - 4 molens 78m ashoogte - 10'000 huishoudens

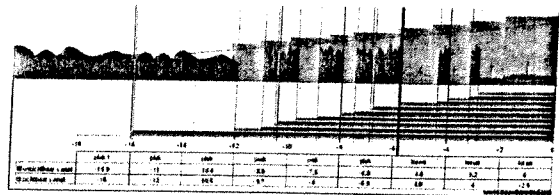

De nieuwe generatie windmolens!
Groene stroom voor 10.000 huishoudens
De oude generatie: groene stroom voor 850 huishoudens

Vereniging Collectief Best Windmolens Noord-Nederland

Zichtbarrières benutten

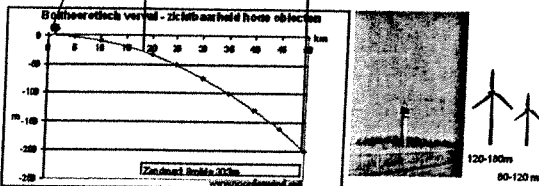
Zandmaat van Smilde - 303m hoogte, betonnen toren 82m.
Theoretisch zeker 80 km zichtbaar.
Realiteit: Bij helder weer is de stalen maat vanaf 16 km periodiek te zien.
Opvallend wordt hij pas vanaf 8,8 km wanneer ook de betontoren zichtbaar wordt.

Vereniging Collectief Best Windmolens Noord-Nederland

Zichtlijn bij zichtbarrière op 1000m

Zandmaat Smilde 303m
In theorie over 80 km zichtbaar
In realiteit max. 15 km zichtbaar
door zichtbarrières in het landschap.

Vereniging Collectief Best Windmolens Noord-Nederland

"Je kunt een probleem niet oplossen vanuit hetzelfde soort denken dat tot het probleem heeft geleid"

Albert Einstein

HET KLIMAAT
VERANDERT

NU DE POLITICI NOG

Loeje

Vereniging Collectief Best Windmolens Noord-Nederland

van Martine van Gemert – Essent Wind Nederland
telefoon +31 6 2900 1783
e-mail Martine.van.Gemert@essent.nl
datum 25 november 2009

PUBLIEK

notitie

Inspreeknotitie Essent conceptontwerp Omgevingsvisie Drenthe

Geachte Dames en Heren,

Allereerst wil ik u bedanken voor de geboden mogelijkheid om namens Essent Wind Nederland in te spreken op het conceptontwerp Omgevingsvisie Drenthe over het onderwerp Windenergie. Ik wil graag kort onze reactie op het conceptontwerp aan u uiteen zetten.

Wind in het conceptontwerp Omgevingsvisie Drenthe

In het conceptontwerp Omgevingsvisie Drenthe is opgenomen dat *minstens* 60 MW aan windturbines *uitsluitend* ontwikkeld kan worden in Coevorden (maximaal 15 MW op en nabij het Europark) en rondom Emmen (ongeveer 45 MW, in totaal zo'n 15 tot 20 turbines). Deze locaties zijn genoemd omdat het landschap in deze regio's "zich het beste leent voor het plaatsen van windturbines" (p. 45).

Essent is verheugd te zien dat in het voorliggende conceptontwerp Omgevingsvisie Drenthe wind een meer prominente plek heeft gekregen, waarmee de bijdrage van Drenthe aan de nationale en internationale doelstellingen voor CO₂-reductie en duurzaamheid sterk wordt vergroot.

Alternatieve locatie

Graag breng ik voor het realiseren van uw doelstellingen een alternatieve locatie onder uw aandacht. Een plek waar het landschap zich naar ons idee ook uitstekend leent voor het plaatsen van windturbines is het VAM MERA terrein te Wijster.

Het VAM MERA terrein heeft – zoals u bekend zal zijn – potentie en ambities om in de toekomst het hart te worden van energieopwekking in Drenthe (Het Energie Transitie Park). De locatie kan om verschillende redenen een goede aanvulling zijn op de locaties Coevorden en Emmen:

- Landschappelijke inpassing:
 - De locatie leent zich uitstekend voor een lijnopstelling van meerdere windturbines, parallel aan spoorweg en/of hoogspanningsmasten waardoor de impact op het landschapszicht geminimaliseerd wordt;
 - Het landschap is al, zij het beperkt, getekend door industriële activiteiten;
 - Het terrein zal nu al verder worden uitgebreid waardoor de zichtbaarheid van deze activiteiten in de komende periode groter zal worden;
 - Langs het terrein lopen reeds een spoorweg en hoogspanningslijnen met objecten die goed zichtbaar zijn in het landschap;

- De plaatsing van windturbines is omkeerbaar. Als over 20 jaar windturbines op land niet meer nodig zijn, dan kunnen de windturbines worden afgebroken en blijft er niets zichtbaars achter in het landschap.
- Technische inpassing:
 - De ambities voor het Energie Transitie Park zijn onder andere dat hier voldoende energie opgeleverd moet kunnen worden voor de provincie Drenthe;
 - Een groot deel hiervan moet duurzaam worden opgewekt;
 - Wind kan hier in belangrijke mate een rol in spelen;
 - Het terrein biedt ruime mogelijkheden om de windturbines optimaal te plaatsen ten opzichte van de meest gangbare windrichting (zuid/zuidwest) en bestaande landschapsbepalende objecten;
 - De faciliteiten voor de opwek en levering van deze energie zijn op de locatie aanwezig of kunnen en zullen ook relatief gemakkelijk worden toegevoegd.

Essent Wind Nederland heeft hier overleg over gevoerd met Essent Milieu en ziet goede mogelijkheden om op het VAM MERA terrein een park van 10 tot maximaal 30 MW te realiseren. Draagvlak voor windturbines op het VAM MERA terrein van andere (toekomstige) bedrijven op het terrein en omwonenden is essentieel om de plannen te kunnen realiseren. Essent Wind Nederland heeft ook op dit terrein de nodige ervaring en denkt en werkt graag proactief aan mee om een windpark op het VAM MERA terrein op constructieve wijze te kunnen realiseren.

Conclusie

Het VAM MERA terrein leent zich goed voor het plaatsen van een windpark. Een windpark op deze locatie draagt bij aan de ambities rondom (duurzame) opwek in Wijster en in Drenthe als provincie.

Het landschap kenmerkt zich op de locatie al door een aantal industriële en andere gezichtsbepalende objecten, waardoor er niet meer gesproken kan worden van 'ongerept landschapszicht' dat door de windturbines aangetast zal worden.

Zorgvuldige inpassing, heldere communicatie en informatieverstrekking en transparante besluitvorming spelen hierbij hoe dan ook een cruciale rol.

Slotbetoog

Het verzoek van Essent Wind Nederland is om het VAM MERA terrein in Wijster toe te voegen als mogelijke locatie voor de bouw van windturbines in de provincie Drenthe.

Daarnaast verzoekt Essent Wind Nederland om de term 'uitsluitend' (doelend op de regio's Coevorden en Emmen) te laten vervallen om mogelijkheden open te houden voor andere regio's die zich mogelijk lenen voor de bouw van een windpark.